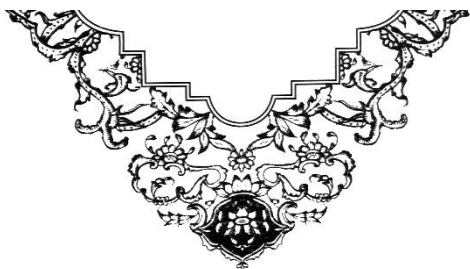

نمایشنامه

«خُدعه و عشق»

Friedrich Schiller (1759-1805)

Kabale und Liebe (*Intrigue and Love*), 1784

سرشناسه	: شیلر، فریدریش، ۱۷۵۹ - ۱۸۰۵ م.
عنوان و نام پدیدآور	: Schiller, Friedrich نمایشنامه خدعه و عشق / نویسنده فریدریش شیلر؛ مترجم اعتصام‌الملک. تصحیح و ویرایش شهرام احمدزاده.
مشخصات نشر	: تهران: آماره، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۱۷۴ ص.
شابک	: 978-622-7326-53-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Kabale und Liebe.
موضوع	: نمایشنامه آلمانی -- قرن ۱۸ م. German drama -- 18th century
شناسه افزوده	: اعتصام‌الملک، یوسف‌خان، ۱۲۵۳-۱۳۱۶، مترجم
شناسه افزوده	: احمدزاده، شهرام، ۱۳۵۹-، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۹۳۶PT
رده بندی دیویی	: ۶/۸۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۷۲۲۳۴

نمایشنامه

«خُدعه و عشق»

نویسنده: فریدریش شیلر

مترجم: یوسف اعتصامی

تصحیح و ویرایش: شهرام احمدزاده

نشرآماره

©Nashr-e Amareh, MMXXIII

عنوان: خدعه و عشق

نویسنده: فریدریش شیلر (شاعر و ادیب آلمانی)

مترجم: یوسف اعتصامی

تصحیح و ویرایش: شهرام احمدزاده

شابک: ۶-۵۳-۷۳۲۶-۶۲۲-۹۷۸

نوبت چاپ: اول، سال چاپ: ۱۴۰۲

هرگونه کپی برداری، اسکن و میکروفیلم، برداشت آزاد، اجرا، جزئی یا کلی بدون

اجازه مکتوب نشر آماره یا مولف ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

محتوای اصلی کتاب بازتاب اندیشه‌های پدیدآورنده می‌باشد و مسئولیت درستی آن

به عهده‌ی ایشان می‌باشد.

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره محفوظ است.

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان

دوازده فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱

برای آگاهی از اطلاعات بیشتر به وبسایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

قیمت: ۹۰ هزار تومان

تقدیم می شود به:
همسر مینا
پسر مکیان
و
آقای فرهاد نوع پرست

::

شهرام احمدزاده

یادداشت ناشر

تا سه - چهار سال پیش، شاید هنوز هم، وقتی در کتاب‌فروشی‌ها و کتابخانه‌ها سراغ نمایشنامه‌های ایرانی می‌رفتم، از کمی آثار داخلی و خالی بودن قفسه‌های کتاب از نام نویسندگان جوان و خوش‌قریحه و باذوق عرصه ادبیات نمایشی، دچار یأس و ناامیدی می‌شدم. گونه‌ای ادبی که در سخت‌ترین شرایط جوانه‌زده و در بحرانی‌ترین زمان بالیده و رشد کرده بود، حالا دچار رکود و فراموشی شده بود!

برای احیا و جمع‌کردن آثار، راه‌حل‌های زیادی وجود داشت. یکی از آن‌ها تماس و ارتباط گرفتن با عزیزان اهل قلم و صاحب سبک بود که تعدادی از اساتید دانشگاهی و تعدادی هم از دوستان تئاتری و هم‌قلم بودند. راه دیگر ایجاد انگیزه و دست دراز کردن به طرف مؤلف‌های جوان بود که همین کار هم انجام شد. اولین کتاب را در سال ۹۷ چاپ کردیم که با استقبال خوبی همراه بود و بعد به ترتیب طی هماهنگی با نویسندگان بزرگ و صاحب‌نام که بر ما منت گذاشتند تا در خدمتشان باشیم. تعداد زیادی اثر به دستم رسید. خوب باید از این استقبال قدرانی می‌شد. بهترین شکل قدردانی، برخورد علمی- ادبی و منصفانه با نمایشنامه‌ها بود. باید بهترین‌ها را انتخاب می‌کردم آن هم با اصول و معیارهای قابل قبول. برای اینکه این برخورد علمی- ادبی منصفانه صورت گیرد، از میان همه نویسندگان که سال‌ها کار کرده بودند. تعداد چشمگیری را انتخاب کردم که شایسته چاپ در این پک ادبی بودند. تا هر خواسته و سلیقه‌ی مخاطب اهل تئاتر را فراهم کرده باشم. بسیار سخت‌گیر و مشکل‌پسند که چندین اثر گواه این ادعاست.

انتشارات آماره به نیت همراه شدن با نمایشنامه‌نویسان و ارج نهادن به شور و شوق آفرینشگرانه آن‌ها در این وضعیت عجیب و ترسناک اقتصادی به یاری و خواست خدا و همت شما نویسندگان عزیز این مسیر را ادامه خواهد داد. امیدواریم که مجموعه نمایشنامه‌ها مورد پسند خوانندگان عزیز قرار بگیرد و انگیزه‌ای باشد برای خلق آثار بهتر.

در پایان از مدیرمسئول محترم انتشارات آماره جناب آقای فرهاد نوع‌پرست که زحمت بسیار زیادی کشیدند و از تیم زحمتکش این نشریه و انتشارات که امکانات گرم کردن این فضا را مهیا ساخت، بسیار متشکرم.

هومن بنائی
دبیر بخش ادبیات نمایشی
و داستانی

مقدمه مترجم

فریدریش شیلر (friedrich Schiller) از مشاهیر و فضیلاب آلمان است. شیلر در سال ۱۷۵۹ میلادی در قصبه ماریباخ آم نکا متولد شده و سال ۱۸۰۵ در وایمار وفات نموده است. شیلر بعد از تکمیل مقدمات علوم و فن طب به سمت جراحی افواج ملحق شد. شیلر اوقات فراغت را به حسب میل ادبیات و نظم اشعار می گذراند و تئاترها و منظوماته موثر می نوشت. سال ۱۷۸۱ تاتر بریکاند-^۱ Brigands وی را در تماشاخانه بازی کردند و این تئاتر مظهر رغبت و تحسین عمومی گردید. شیلر از خدمت نظامی استعفا داد. شیلر در دارالفنون شهر ینا به معلمی تاریخ منتخب شد^۲، هر قدر آثار قلمیه اش منتشر می گشت شهرت نام و رفعت مقام این فیلسوف دانشمند در اقطار عالم ادب شایع می گردید. شیلر سال ۱۷۹۷ در وایمار توطن^۳ نمود. شیلر به تالیف و تنظیم نتایج افکار خویش اشتغال ورزید. مولفات منظوم و منثور وی از قبیل خدعه و عشق، والانتن^۴، ماری استوا آر^۵، دون کارلوس و غیره تمام لغات^۶ اروپا ترجمه شده، از جمله تالیفات نافع^۷ شیلر، همین تئاتر خدعه و عشق است که این بنده ترجمه ی فارسی آن را به حضور ادبای قدردان و

-
۱. منظور مترجم، نمایشنامه راهزنان شیلر است. کلمه بریکاند فرانسوی و یک اصطلاح است. معنی آن همین راهزنان است.
  ۲. منظور مترجم این است که شیلر در این تاریخ با پادرمیانی گوته دکترای تاریخ می گیرد.
  ۳. یعنی وطن گرفتن. سکنا گزیدن. زندگی کردن
  ۴. والنشتاین
  ۵. ماریا استوارت (Maria Stuart)
  ۶. تمام زبانها
  ۷. نتیجه بخش، مفید، مؤثر

آریاب دانش تقدیم می‌نمایم. برای توصیف^۱ این کتاب چه دلیلی بهتر از این می‌توان یافت که الکساندر دوما^۲ با همه‌ی احاطه و اقتدار در فن رمان نویسی این کتاب را از آلمانی به فرانسه ترجمه کرده و هیکل دلارای ادبیات فرانسه را با این طراز بدیع مطرز ساخته است. موضوع این کتاب اگر چه از وقایع حسی است و از مبالغه و اغراق افسانه تکاری عاری^۳ است، ولی مقاصد بلند و نصایح ارجمند را متضمن است. کم تر کتابی بعد از کتاب - بول و ویرژنی^۴ - جامع این همه مزایا و محتوی بر این همه محسنات معنوی باشد. شیلر در این تئاتر^۵ خواننده را به مکارم اخلاق و محامد^۶ صفات ترغیب می‌نماید. عفت و عصمت و پاکدامنی نسوان را تمجید و نادانی آن‌ها را تقبیح می‌کند. شناعت^۷ عادات، ذمیمه^۸ حسد، نفاق و تزویر را به نیکوترین وجهی نشان می‌دهد. شیلر با بیانی شیرین و تقریری^۹ دلپذیر، معنی عشق و رموز مهر و محبت را می‌فهماند. شیلر می‌گوید: مرد آنست که از آرایش خواهش‌های نفسانی پاک و منزّه باشد و در حفظ ناموس و شرف خویش بکوشد و از مجازات خیانت و کفر کردار بد بترسد.

۱. منظور مترجم، کلمه ترجمه است.

۲. الکساندر دوما (Alexandre Duma) رمان‌نویس و نمایشنامه‌نویس فرانسوی که به او لقب سلطان پاریس را داده بودند.

۳. فاقد هرگونه مبالغه و اغراق است.

۴. کتاب پل و ویرژینی نوشته ژاک آنری برناردن دوسن پیر فرانسوی از شاهکارهای مشهور ادبی جهان درباره دو دوست است که از کودکی در فقر و تنگ و دستی با هم بزرگ شده‌اند اما از همان زمان به هم دل می‌بندند.

۵. منظور مترجم همین نمایشنامه خدعه و عشق است.

۶. صفات نیک

۷. زشتی

۸. زشت، نکوهیده

۹. بیان کردن

چون در این عصر جدید و دوره‌ی سعادت و ترقی مملکت بیش‌تر از همه چیز به تهذیب اخلاق احتیاج داریم، امید که این خدمت ناچیز در محضر فضلا و دانشمندان، حُسن قبول یابد و از اطلاع بر حقایق امور، تجارب ام قبایح اعمال روی به نقصان گذارد.

یوسف اعتصام الملک

مقدمهٔ مصحح

یوسف اعتصامی (اعتصام الملک آشتیانی) نویسنده، ناشر، اسپرانتودان^۱ و مترجم ایرانی در سال ۱۲۵۴ شمسی در تبریز به دنیا آمد و در سال ۱۳۱۶ شمسی در گذشت. پدرش میرزا ابراهیم خان مستوفی الممالک از نجبای آشتیان^۲ بود که در جوانی با سمت استیفای آذربایجان به تبریز آمد و با گوهر خانم ازدواج کرد و تا آخر عمر در شهر تبریز زندگی کرد. یوسف تا آخر حیات پدر مشهور به اعتصام دفتر بود و پس از فوت او ملقب به اعتصام الملک شد. دوران کودکی را تحت تربیت پدرش و معلمان خصوصی به تحقیق مقدمات علوم پرداخت. یوسف اعتصام فرزند رئیس کل دارایی استان آذربایجان ابراهیم اعتصام الملک، برادر بزرگ نقاش و معمار ابوالحسن اعتصامی و پدر شاعره بزرگ پروین اعتصامی بود.

اواخر دهه ۱۲۷۰ شمسی اولین چاپخانه حروفی تبریز را دائر و در ۱۲۸۹ شمسی مجله بهار را تاسیس کرد و مدیریت آن را به عهده داشت. مجله بهار ماهنامه ای بود شصت و

---

۱. به کسی می‌گویند که به زبان فراساخته اسپرانتو سخن می‌گوید. اسپرانتو معروف‌ترین زبان فراساخته میانجی جهان است، که در میان زبان‌های ابداعی موجود، بیشترین سخن‌گویان را در جهان دارا است. لودویک زامنهوف پدیدآورنده این زبان است.

۲. یکی از شهرهای استان مرکزی است. آشتیان نزدیک اراک است.

چهار صفحه ای که در دو دوره ۱۲۸۹ تا ۱۲۹۰ و ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۱ شمسی منتشر شد. یوسف اعتصامی به نمایندگی در دوره دوم و سوم مجلس شورای ملی برگزیده شد. از مشاغل او می‌توان به ریاست کتابخانه سلطنتی، دارالتالیف وزارت معارف و کتابخانه مجلس شورای ملی اشاره کرد.

یوسف اعتصامی نزدیک به چهل جلد کتاب ترجمه کرده است. تربیت نسوان نوشته قاسم امین، جلد اول تیره بختان^۱ و ویکتورهوگو، خدعه و عشق شیلر و سفینه غواصه یا سیاست تحت بحری ژول ورن می‌توان اشاره کرد.

خدعه و عشق را یوسف اعتصام الملک در سال ۱۲۸۵ شمسی زمانی که مظفرالدین شاه فرمان مشروطیت را امضا کرد، ترجمه و در مطبعه فاروس به چاپ رساند. این نمایشنامه از جمله آثار نخستین شیلر در دوره جوانی است. نویسنده برای نوشتن این اثر از تجربه جوانی خویش در مدرسه کارل تاثیر گرفته است. شیلر در این اثر شیوه حکومت استبدادی حکمرانان محلی آلمان را مورد انتقاد قرار داده است. شیلر فضای ضد اخلاقی و پرخدعه و نیرنگ دربار را توصیف می‌کند. نکته جالب این است که کارل اویگن حاکم امیر نشین ورتمبرگ اجرای این اثر را در شهر اشتوتگارت ممنوع می‌کند. موضوع اصلی این اثر بی‌شک باعث شده است که یوسف اعتصام الملک دست به این ترجمه بزند. اختلاف طبقاتی در ایران عصر قاجار

---

۱. منظور همان بینوایان است.

نکته بسیار مهم و نسبت این موضوع با نمایشنامه شیلر است.

بدون شک تاثیر اعتصام الملک در آشنا کردن ایرانیان با ادبیات اروپایی قابل ملاحظه است. یوسف اعتصام در تمام طول عمر خود کوشید تا با نشر ترجمه‌ها و نقل قطعاتی از نخبگان اروپایی، ایرانیان را به طرز نگارش آنها آشنا کند. شیوه نثر یوسف اعتصام تحت تاثیر نویسندگان عرب و عثمانی است. لطافت را با ایجاز و اجمال جمع داشته و در انشای نویسندگان بعد هم تاثیر گذاشته است.

آنچه که بعنوان ویرایش در این نمایشنامه اتفاق افتاده است، بیشتر به سمت روان خوانی و سهل کردن برای اجرای صحنه می‌باشد. توضیح صحنه‌ها نمایان‌تر شده است. ترتیب دیالوگ‌ها منظم‌تر شده است. شکل ساختاری که یوسف اعتماد الملک بر نمایشنامه حاکم کرده است، شکل کلاسیک فرانسوی است. ورود و خروج هر بازیگر در صحنه را مجلس گفته است و معلوم کرده است. تغییر مکان را بعنوان تغییر دراماتیک محسوب کرده است. امید دارم در آینده نزدیک این اثر را بر صحنه تئاتر ببینم.

شهرام احمدزاده

این نمایشنامه در سال ۱۷۹۰ مسیحی در یکی از ممالک
آلمان واقع می‌شود

اشخاص تئاتر:

کنت دوآلتر   رئیس

بارون فردیناند   پسر رئیس

وورم   منشی رئیس

میلر   معلم موسیقی

مادام میلر   زن میلر

لویز   دختر میلر

لادی میلفور   مترس^۱ پرنس

مارشال دکالب^۲

سوفی

پیش خدمتکاران و سایرین...

---

۱. معشوقه، رفیقه، دلدار، هم‌بستر

۲. مارشال درجه نظامی است. به معنی سردار. سردار دکالب

پرده اول

- راهزنان / فردریک شیلر / مترجم: علیرضا کوشک جلالی
- باد زرد «وینسنت ونگوگ» - تولدی دیگر / علیرضا کوشک جلالی
- استخوان ماهی جادویی - بچه‌های دریا - راز پروانه‌ها - هاپچه - سیزده نمایشنامه کوتاه و کم حرف (پانتومیم) - علاءالدین و غول چراغ جادو - افسانهٔ ماردوش - ماجرای دختری که شاید شاهزاده خانم بود - یک سیب برای دو نفر! / منوچهر اکبرلو
- هینکه من / ارنست توللر / مترجم: ایرج زُهری
- رگ / ایوب آقاخانی
- صبا - ذبیح - خواستگاران مهری / صبوره رنگرز / مقدمه: دکتر عطاالله کوپال
- قند خون - کمیته نان / لیلی عاج
- چند سال پیش / کههد تاراج
- مسافر اتاق شماره ۳۷ - سزارین - ژرژت مشکی / هومن بنائی / مقدمه: جهانگیر هدایت
- آشویتس زنان - مربع / علی صفری
- غبارروبی از خاطرات ماه سیما در بایگانی عدلیه / مجید دیندار
- هیله - هجده / محسن عظیمی
- وارثان / شهرام احمدزاده
- خُده و عشق / شیلر / ترجمه یوسف اعتصامی
- تنها گریخته - بزن بریم / کاریل چرچیل / مترجم: پریسا سالاری
- خُر ریاحی / عبدالرزاق عبدالواحد / مترجم: سید مهدی حسینی نژاد
- تک‌گویی‌های مرگ، تک‌گویی‌های عشق / زهره یحیایی
- بیهوده قرمز نشدن / سعید زارع
- دگردیسی‌ها (مری زیمرمن) - ساحلی‌ها (وجدی معوض) - ریپ وان وینکل (ماکس فریش) / مترجم: نازنین میهن
- بندخانه / زهرا مینویی
- تسویه حساب / پوریا عبدی
- رنوی زرد / مهدیس غنی زاده
- حکایت شب گمشده شهرزاد - نی‌لیک / محمد حسن شایانی
- از همان شب که خورشید آمد - صبح دی ماه و عطر بهار نارنج / ندا ثابتی
- یک لقمه نان / یوجین اونیل / مترجم: محمدرضا حسن‌زاده جوانیان
- معجزه ماکارونی / فرامرز طالبی
- سه شب بی‌خوابی دیگر / کاریل چرچیل / ترجمه ناهید احمدیان

- ۱۲ نمایشنامهٔ صحنه‌ای و رادیویی از استاد خسرو حکیم رابط

فیلمنامه

- داستان ازدواج / نوآ بامباک / مترجم: حامد سلیمان‌زاده

ادبیات داستانی

- ماخونیک / محسن فاتحی (نامزد جایزه ادبی مهرگان دوره ۱۹ و ۲۰)
- طبرخون / محسن فاتحی (نامزد جایزه ادبی مهرگان دوره ۲۱ و ۲۲)
- جوق کلنگان / محسن فاتحی
- زبده‌التواریخ بایسنغری / محسن فاتحی (نامزد چهلمین جایزه کتاب سال در گروه تاریخ - ۱۴۰۱)
- ظفرنامه / تیمور گورکان / محسن فاتحی
- ماهرخ / ایرج افشاری اصل
- فانوس به دستان شیلان / حمید نوغانی

نحوه فروش آثار

- مراجعه به سایت نشر آماره به همراه اطلاعات کتابها و پخش‌ها - ورود به www.nashreamareh.ir پرتل کاربری و انتقال کتابها به سبد خرید
- از طریق اپلیکیشن طاقچه (برای تهیه نسخه E-pub)
- تماس تلفنی و پیامکی، واتس آپ و تلگرام با شماره تلفن: ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱